

LOFOTEN
SPAREBANK

Årsmelding 2017

Styrets beretning	2
Resultatregnskap	7
Balansen per 31.12.17	8
Noter	9
Revisjonsberetning	21
Tillitsvalgte	23

Grafisk produksjon:
KIN-Trykk, 8380 Ramberg
Foto: Kjell Inge Nilsen

STYRETS BERETNING 2017 – 108. DRIFTSÅR

Året 2017 ble, på lik linje med 2016, et meget tilfredsstillende driftsår, med god aktivitet på alle bankens produktområder. Spesielt på utlåns- og innskuddssiden. 21. januar 2016 åpnet banken avdelingskontor i Storgata 9 på Leknes. At banken har åpnet kontor i sentrum, er nok en medvirkende årsake til den fortsatt gode veksten som også året 2017 viser. Det har vært en stor tilstrømning av nye kunder, en særdeles tilfredsstillende økning i utlån- og innskuddsveksten og fortsatt lave tapstall, som har bidratt til et meget tilfredsstillende driftsår.

Driftsresultatet før skatt ble på 22,9 mill. kroner mot 16,3 mill. kroner året før. Banken har også gjennom året 2017 hatt stor etterspørsel fra nye kunder, spesielt personmarked, men også fra næringslivet, etter bankens ulike produkter. Balansen har økt med 21,5 prosent, innskuddsveksten med 15,0 prosent og en utlånsvekst på 22,2 prosent. Banken emiterte et ansvarlig lån på 20 mill. kr. i siste kv. 2017. Lofoten Sparebank har ved utgangen av 2017 god egenkapital, tilfredsstillende inntjening og etter styrets vurdering en robust egenkapital- og balansestruktur. Bankens kapitaldekning er per 31.12.17 er 21,17 prosent.

Lofoten Sparebank har sitt sete i Lofoten. Banken har to – 2 kontorer i Vestvågøy kommune. Hovedkontoret er fortsatt på Bøstad, med avdelingskontor på Leknes. Bankens virksomhet er i hovedsak å ta imot innskudd, yte lån, forestå betalingsformidling, forsikringsprodukter og diverse andre servicetjenester. Den digitale utvikling går, slik styret ser det, med et særdeles høyt tempo, stort sett på alle områder også innen bank og finans.

Styret har avgitt beretning og regnskap under forutsetning om fortsatt drift.

Global utvikling

Den globale utviklingen viste i 2017 klare tegn på økt optimisme og sterkere vekst. Aktiviteten hos flere av Norges sentrale handelspartnere tok seg opp og arbeidsledigheten falt i flere land til lavere nivåer enn i perioden før finanskrisen. I tillegg så man høyere investeringsvekst og fortsatt sterk forbruksvekst. Det lave rentenivået må ses i sammenheng med en prisvekst som har holdt seg lav. I takt med at aktiviteten har økt har sentralbankene i flere land startet utfasingen av de ekstraordinære tiltakene, og også hevet styringsrenten enkelte steder.

USA var et av landene som var tidlig ute med rentekutt og verdikjøp (kvantitative lettelse) for å stimulere til økt økonomisk aktivitet etter finanskrisen.

Tiltakene har hatt ønsket effekt og i 2017 tiltok veksten, mens arbeidsledigheten ble ytterligere redusert. Den økende aktiviteten førte til tre rentehevinger fra den amerikanske sentralbanken FED.

I euronen fortsatte bedringen i økonomisk aktivitet gjennom fjoråret, og veksten endte antagelig på sitt høyeste nivå siden før finanskrisen. Fremgangen var bred basert med økt inntektsvekst og sterkere framtidigstro som igjen påvirket forbruk og investeringsnivået i en positiv retning.

Veksten i framvoksende økonomier tok seg opp gjennom fjoråret og endte samlet sett på 4,5 prosent. Årsaken til framgangen skyldtes i stor grad positiv utvikling i de råvareeksporterende økonomiene. Kina bidrar vesentlig, med en vekt på i overkant av 6 prosent. Veksten i Kina tilskrives ekspansiv finanspolitikk og høy aktivitet i boligmarkedet.

NORSK ØKONOMI

Norsk økonomi vendte tilbake til normal vekst igjen i 2017, etter svak utvikling i de foregående to år, drevet av økte boliginvesteringer og god vekst i det private konsum. BNP for Fastlands-Norge økte med om lag 2 prosent i 2017 skal en tro et gjennomsnitt av prognosegivere, med en vekst i privat konsum på hele 2,5 % fra året før. Boliginvesteringene økte markert, drevet av de senere års sterke prisvekst for brukte boliger.

Arbeidsledigheten målt ved arbeidskontorene falt fra 4,4 pst i desember 2016 til om lag 4,0 % ved utgangen av 2017. Et strammere arbeidsmarked som ikke ser ut til å ha gitt økt lønnspress dette år. For 2017 vil lønnsvekst bli om lag 2,5 %. Konsumprisveksten steg med normale 1,8 % fra 2016 til 2017.

2017 var året da prisene i boligmarkedene i Norge fikk et markert omslag, med en nedgang i andre halvår etter flere år med sterk prisvekst. Boligprisveksten i hovedstaden fikk det sterkeste omslag, men omslaget var tydelig også i våre andre storbyer. Statistisk Sentralbyrås bruktboligindeks for Norge i 4. kvartal i 2017 var 4 % lavere enn toppen i 1. kvartal samme år. Norges Bank holdt rentene uendret gjennom året, med en foliorente på 0,5 %. I løpet av året holdt bankenes utlånsrente for flytende boliglån seg ganske stabil på 2,5 %.

Kredittveksten for husholdninger var på 6,4 % fra november 2016 til samme måned i 2017. Husholdningenes gjeld er nå rekordstor, til tross for at boligprisene har falt noe tilbake.

For å bremse låneveksten innførte Finanstilsynet forsommeren 2017 nye og strengere retningslinjer for forbrukslån.

Myndighetene har, som kjent, også lenge vært bekymret for utviklingen i boligprisene, særlig ettersom det bidrar til å øke husholdningens gjeldsvekst. For å begrense veksten besluttet Finansdepartementet å skjerpe kravene i boliglånforskriften fra og med 1. januar 2017. Endringen inkluderer blant annet en maksimalramme på lån tilsvarende fem ganger brutto inntekt og mer restriktive regler for Oslo. Boliglån forskriften gjelder frem til 30. juni 2018.

Bankene fikk krav om økt motsyklisk kapitalbuffer, opp fra 1,5 til 2,0 %, med virkning fra og med 31.12.17. Hverken boligprisfall, innstramminger i boliglånforskriften eller nye retningslinjer for forbrukslån har så langt klart å få ned gjeldsveksten merkbart.

Husholdningenes høye gjeldsbyrde var en sårbarhet i økonomien i 2017, en sårbarhet som vedvarer inn i 2018. Norske foretak økte sin gjeld med 4,9 % i året til november 2017, hjulpet av en bedring i utsiktene for næringslivet.

Egenkapitalbevis viste en sterk utvikling gjennom 2017. OSEEX, som er delindeksen for egenkapitalbevis på Oslo Børs, steg med 25 % gjennom året.

Kronekursen svekket seg gjennom 2017 med om lag 3 % målt ved den handelsveide indeks i-44. Dette til tross for at oljeprisen løftet seg fra 59 USD per fat for Brent Blend, til 62 USD i løpet av året. En endring som normalt skulle gi styrket kronekurs. Utenrikshandelen ble hjulpet av økte oljepriser, og Norge endte med et handelsoverskudd på 160 milliarder kroner for 2017, opp 12,7 % fra året før.

I senere år har økt oljepriser bidratt til økonomisk vekst. I 2017 økte bruken av oljepenger målt ved det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet med 12 milliarder kroner, motsvarende 0,4 % av BNP for Fastlands-Norge. Et solid vekstbidrag som både ga rom for skattelette, og for om lag 10 000 flere offentlige ansatte gjennom året.

Ved utgangen av 2017 var utsiktene for 2018 gode for de fleste næringer utenom boligbygging hvor tidene er mere usikre enn de har vært i senere år. Konsensusestimater tilsier at vi får en vekst på om lag 2 % i Fastlands-Norges BNP.

Regional økonomi

Det går fortsatt bra i nordnorsk øko-

nomi. En viktig faktor i denne sammenheng er en svak krone som har bidratt til en styrking av eksportnæringene og turismen. Nordnorske husholdninger har solid økonomi og arbeidsledigheten er lav og stabil. De makroøkonomiske utsiktene for landsdelen er således fortsatt god. Den største risikoen er knyttet til valutakursen. Kronekursen har den siste tiden vært relativt svak, og forventes styrket i tiden fremover. Dette vil ikke være positivt for den nordnorske eksport- og reiselivs-næringen. Derimot vil en utvikling med høyere internasjonal vekst, og særlig tiltakende vekst i Europa, være positivt for de samme næringene. Samtidig sliter Nord Norge med manglende kapasitet i enkelte næringer. Flere får ikke tak i kompetansen de trenger, og det legger begrensninger på verdiskapningen.

Lofoten Sparebanks største næringslivsområde er fortsatt Vest-Lofoten. Veksten både i forvaltning og kunder har fortsatt å øke gjennom 2017. Forvaltningskapitalen har økt med 21,5 prosent på egen bok, sammenlignet med fjoråret.

Arbeidsledighet er samlet sett for de fire fastlandskommunene noe lavere sammenlignet med fjoråret, og fortsatt noe lavere enn for landet sett under ett. Iflg. NAV var det for de fire fastlandskommunene ved utgangen av 2017 var 352 personer uten arbeid. Ett år tidligere var det 391 personer uten arbeid. Ledigheten i Lofoten er imidlertid fortsatt noe sesongbetont. Dette gjelder spesielt innen fiskerisektoren.

Lofotfisket vinteren 2017 var, på linje med 2016 sesongen, meget tilfredsstillende. Fiske ga gode fangster og tilfredsstillende pris. De aller fleste brukstyper fikk brakt på land sin kvote andel. Prisen varierte noe gjennom vinteren, men ifølge rapport fra fiskerne var snittprisen tilfredsstillende. Det var store mengder torsk både på Lofotens ytter- og innerside.

Det er på landsbasis en kraftig vekst i sjømatnæringen også i 2017. Lofotfiske skaper store verdier. Den svake kronekursen i 2017 har bidratt til gode priser for en eksportnæring som fiskerinæringen. Det er optimisme også for årets lofotkreifiske.

Aktiviteten for bygg- og anleggsbransjen har vært rimelig stor også i 2017. Det er ikke til å komme bort fra at bransje sysselsetter betydelige årsværk, og er dermed fortsatt en viktig næring lokalt som nasjonalt.

Nedleggelse av gårdsbruk på landsbasis fortsetter med ufornminsket styrke. Lokalt i Lofoten har nedleggelse av gårdsbruk stagnert noe og de brukene som er aktivt driver rimelig godt. Det

som er, slik styret ser det, bekymringsfullt er rekrutteringen til yrket som for tiden er meget lav. Dette er noe det må tas tak i både fra sentrale – og lokale myndigheter, slik vi ser det. En av årsakene til den lave tilslutningen til landbruksyrket kan være at det fordres en del kapital både til investering i driftsbygning og nødvendig utstyr for driften.

De bøndene som driver økologisk og med småskala produksjon, innen blant annet ost, oppnår flere og større markedsområder, noe som er meget positivt og nødvendig for å opprettholde og gjerne bedre lønnsomhet for næringen. Årets avlinger har vært god hva gjelder grovfor.

For reiselivet i Nord Norge ble 2017 et framgangsrikt år. Økning av turister i Lofoten har økt for alle årstider, sammenlignet med fjoråret. Spesielt er det en økning i turiststrømmen fra asiatiske land, som ønsker å oppleve Lofoten og Nordlyset. Aktørene i næringen er optimistiske med tanke på framtiden og det er stor aktivitet innenfor næringen.

Eika-alliansen

Lofoten Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 69 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Sammen med 10 andre lokalbanker fra ulike deler av landet har Lofoten Sparebank den 9. januar 2018 gått til oppsigelse av avtaleverket som knytter oss til Eika Gruppen AS. Hovedårsaken er at kostnadsutviklingen i Eika ikke vurderes å være bærekraftig over tid. Bankene har et overordnet ønske om fortsatt å være med i Eika-samarbeidet. En forutsetning vil da være at kostandene i alliansen reduseres og at styringsstrukturen i alliansen besluttes endret. Bankene i grupperingen har inngått en intensjonsavtale om et innkjøps- og kompetansesamarbeid dersom strategisk endring i Eika Gruppen AS ikke blir gjennomført.

De elleve bankene i lokalbankgruppingen representerer 11,4 prosent av eierskapet i Eika Gruppen. På grunn av avtalestrukturen som knytter bankene til Eika, innebærer kravet om reforhandling at lokalbankene i grupperingen sier opp dagens samarbeidsavtale med tre års oppsigelsestid fra 31.12.18.

Oppsigelsen berører ikke gruppen av lokalbankers tilknytning til dataleverandøren SDC eller Eika Boligkreditt. Lokalbanker som så langt er med i gruppen er: Askim & Spydeberg Sparebank, Aasen Sparebank, Drangedal Sparebank, Klæbu Sparebank, Harstad Sparebank, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Stadsbygd Sparebank, Tolga-Os Sparebank og Ørland Sparebank.

Eika Boligkreditt as

Eika Boligkreditt er en del av Eika Alliansen og er direkte eid av 67 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har en forvaltningskapital på omlag 100 milliarder per 31.12.17.

FORVALTNINGSKAPITALEN

Forvaltningskapitalen netto utgjør pr. 31.12.17 kroner 1.479,9 millioner. Dette er en økning på 253,7 millioner kroner sammenlignet med 31.12.16. Økningen utgjør 20,7 % sammenlignet med forvaltningskapitalen pr. 31.12.16, som da var 1.226,2 millioner kroner netto. Forvaltningskapitalen inkludert bankens portefølje i Eika Boligkreditt utgjør 1.579,5 millioner kroner.

INNSKUDD

Innskudd fra publikum/kunder har en fin økning for driftsåret 2017. Innskuddene er totalt per 31.12.17 på 1.055,8 millioner kroner. Totale innskudd fra publikum pr 31.12.16. var 917,9 millioner kroner. Økningen utgjør 15,0 %. Innskuddsøkningen er også i år størst i personkundemarkedet. Ved utgangen av året var innskuddsdekningen 82,3 % av utlånene. Året før var prosenten 87,6. Fra styrets side er det fortsatt en strategi å ha høy innskuddsdekningen i prosent av utlånene. Styret er tilfreds med innskuddsdekningen fra publikum/kunder. Bankens strategi er at innskuddene skal minimum utgjøre 75 % av utlån.

UTLÅN

Brutto utlån er på kroner 1.294,5 millioner. Dette er en økning på 22,2 % sammenlignet med 2016.

2016 hadde en økning i utlånene på 24,1 %, og per 31.12.16 var brutto utlån på 1.058,9 millioner kroner. Tar vi med økning av boliglån som er foretatt i EBK (Eika Boligkreditt) gjennom året, er økning av utlån på 22,8 prosent per 31.12.17. Boligporteføljen i EBK er 99,5 mill. kroner ved utgangen av 2017.

På næringslivssiden har etterspørselen og aktiviteten vært noe større enn fjoråret. For næringslivet er det bare å konstatere at banken størrelse tilsier at vi måtte ha gitt avslag på lånesiden til kunder, der bankens egen ansvarlige kapital setter en begrensning i størrelsen på lån/kreditter til kundene.

Bankens strategi er at utlånsmassen skal ha en ramme som fordeler seg med 33 % på næringslivet og 67 % i personmarkedet. Ved årets slutt var denne fordelingen henholdsvis 24,4 % - og 75,6 % eksklusiv låneporteføljen i EBK.

Også handelsnæringen vokser. Her spiller vintersola seg i vinduene på Lofotsenteret.

4

TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Tap og nedskrivning på lån og garantier (individuell- og gruppenedskrivning) er resultat ført med kr. 0,966 mill. kroner ved utgangen av 2017. Jfr. note 2.

Tapstallene brutto er noe høyere pr. utgangen av 2017 sammenlignet med fjoråret, men fortsatt meget lave tapstall. Netto tap for 2017 er 0,966 millioner kroner. Sammenlignbare tall for 2016 viser netto tap på 0,484 millioner kroner. Jfr. Note 2.

DRIFTSRESULTAT

Driftsresultatet før tap er i 2017 på 22,9 millioner kroner. Driftsresultatet har økt med 6,3 millioner kroner, sammenlignet med fjoråret. Driftsresultat for 2016 var på 16,3 millioner kroner. Styret er meget godt tilfreds med bankens driftsresultat for året 2017. Styret ser positivt på at IKT kostnadene har stabilisert seg noe, sammenlignet med de to forgående driftsårene. Kostnadssiden på blant annet IKT er noe styret i liten grad kan påvirke.

Resultat etter skatt utgjør 1,27 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tilsvarende tall for 2016 er 1,13 %. Rentemarginen utgjør 35,9 millioner kroner for 2017. For 2016 var den 28,7 millioner kroner. Av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør rentemarginen 2,66 % i 2017 mot 2,58 % i 2016.

Lønninger og honorarer utgjør 6.668 millioner kroner mot 6.735 millioner kroner i 2016. Nedgangen i dette utgiftssegmentet kommer i hovedsak av at en av medarbeiderne har vært ut i fødselspermisjon.

Andre driftsutgifter utgjorde 12.862 millioner kroner mot 12.031 millioner kroner i 2016. Andre driftsutgifter øker med 6,9 % sammenlignet med fjoråret. Forsatt er økning størst på IKT – området. Økningen i 2016 var på hele 16,7 %.

Styret mener at resultat og balanse med tilhørende noter gir et rettvise bilde av bankens virksomhet og stilling ved årsskiftet. Styret er ikke kjent med at det er oppstått forhold etter regnskapsavslutningen som er av vesentlig betydning for denne. Banken har fortsatt god kapitaldekning.

Etter fradrag av beregnede skattekostnader med 5,725 millioner kroner, foreslår styret disponering av overskuddet på 17,176 millioner kroner som følger:

- til gaver	0,600 mill. kroner
- overført til Sparebankens fond	16,576 mill. kroner
Sum disponert	17,176 mill. kroner

VERDIPAPIRER (hele 1000)

Beholdningen av obligasjoner og sertifikater er bokført med kr. 80 809 500. Herav utgjør Stats- og statsgaranterte papirer kr. 18.758.750 Bokført sum er kr. 271.988 lavere enn markedsverdien pr. 31.12.17 jfr. note 5. For oversikt over anleggsaksjer og aksjer for handel se note 4.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Ved årsskiftet var det 11 ansatte i banken, noe som utgjorde 10,1 årsverk. I tillegg kommer rengjøringshjelp med ca. 0,2 årsverk. Status er den samme som ved årsskiftet 2016. En ansatte har vært ute i fødselspermisjon i ca ¼ av året 2017.

Arbeidsgiver tilstreber å tilrettelegge og stimulere alle ansatte til å drive med fysisk fostring, som igjen skal gi den enkelte bedre overskudd- og energi i hverdagen og en medvirkning til god fysisk og psykisk helse. Banken tar derfor kostnadene som påløper ved organisert fysisk treningsaktivitet for personalet.

Lønn og honorarer til bankens til-litsapparat og ansatte utgjorde totalt 5,759 mill. kroner. Herav honorar til generalforsamlingen og valgkomiteen kr. 37.150,- til styret utgjør honorarer kr. 188.850,-. Lønn/honorarer til bank-sjef kr. 1.013.064,-. Revisors godtgjørelse er kr. 243.390,-.

Den såkalte Finansskatten som ble pålagt finansnæringen fra og med

2017 utgjør kr. 304.306,- for året 2017.

Styrets inntrykk er at arbeidsmiljøet er godt. Det har ikke forekommet spesielle ulykker eller skader blant de ansatte på arbeidsplassen. Sykefraværet er fortsatt lavt. Sykefraværet i 2017 var på 3,57 % av arbeidsstyrken. Sammenlignbart tall for 2016 var 1,33 %.

Likestilling

Av totale årsverk er 50 prosent kvinneandel. Blant de tillitsvalgte i bankens organer er kvinneandelen 60 prosent ved utgangen av 2017.

Det har gjennom året ikke vært spesielle tiltak med tanke på likestillingsområdet.

Banken holder imidlertid likestillingsproblematikken "varmt" blant annet gjennom valgkomiteen som har oppmerksomheten rettet mot likestilling ved forslag til de ulike valg i bankens organer. Forøvrig har styret og ledelsen et bevisst forhold til likestillingsloven i tilknytning til ansettelse.

Bankens ansatte hadde ved årsskiftet nedbetalingslån på til sammen kr. 16.086 104. Utlån til tillitsmenn/kvinner utgjorde kr. 11.219.081. Jf. note 3.

MILJØ OG SAMFUNNSANSVAR

Lofoten Sparebanks virksomhet forurenser ikke det ytre miljø. At banken i kraft av energibruk indirekte kan påvirke det ytre miljø, kan en ikke se helt bort fra.

Bankens ansatte kjører med privatbiler til og fra jobb, noe som fører til utslipp av CO2. Dette er noe som settes på dagsorden til ulike tider, men det er en utfordring for en hver især å unngå den forflytningen da de kollektive transportmidler ikke korresponderer med de tidpunkter som passer til arbeidstiden. I forbindelser med kurs og møter bankens tillitsvalgte, ledelsen og personalet vil måtte delta i og som medfører reiser med både bil, båt og fly, er det en bevisst holdning til den miljøbelastning som slike nødvendige reiser medfører.

Lofoten Sparebanks samfunnsansvar som en finansiell aktør i Lofoten, tar banken et ansvar for å videreutvikle regionen der banken driver sin virksomhet fra.

Banken skal bidra til lokalsamfunnet gjennom blant annet å:

- Være en attraktiv lokal finansiell partner kjennetegnet av fellesskap med lokalsamfunnet, korte og raske beslutningsveier og høy servicegrad.

- Være støttespiller for kultur, idrett og næringsutvikling lokalt. Dette blant annet gjennom sponsorvirksomhet, prosjektstøtte og gaver. Årlig støttes et betydelig antall prosjekter som bidrar til positiv aktivitet innenfor blant annet kultur, idrett, næring og kunnskap.

Lofoten Sparebank, som selvstendig lokal bank, har som mål å være en aktiv og veldrevet bank med vekst, god soliditet og god økonomisk drift til beste for kundene og ansatte, samt bidra til en positiv utvikling i bankens markedsområder. Dette arbeidet foregår gjennom daglig oppfølging av eksisterende og nye kunder.

Lofoten Sparebank er bevisst både samfunnsansvaret og den ekstra risiko dette kan medføre. Også i denne sammenheng er bankens viktigste oppgave å drive godt og kontrollert, med balansert vekt på vekst, inntjening og soliditet.

EGENKAPITAL/SOLIDITET

(Tall i hele 1.000 kr)
Bankens ansvarlige kapital pr. 31.12.17 er sammensatt slik:

Sparebankens fond	kr. 142.165
Gavefond	kr. 200
Andre fond	kr. 150
Sum	kr. 142.515

Egenkapitalen utgjør nå 21,17 % av grunnlaget i henhold til forskriftene for beregning av egenkapitalen. Jfr. forøvrig note 12.

Egenkapitalprosenten var 19,87 % ved utgangen av 2016. Totalt sett er Lofoten Sparebanks soliditet god. Kjernekapitalen utgjør 18,56 % av den totale ansvarlige kapital, jfr. note 12. Bankens kjernekapital utgjør 9,63 % av netto forvaltningskapital, mot 10,5 % ved utgangen av 2016.

TAKK TIL ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Endringer i finanssektoren, som i andre samfunnssektorer, fortsetter med uforminset tempo, da særlig på teknologien siden. Dette medfører stadig endring i arbeidsprosedyrer for den enkelte ansatte. Dette gjelder også for ledelsen og tillitsvalgte.

Eika-skolen er Eika-bankenes egen skole, og skal være bankens viktigste samarbeidspartner og leverandør innen kompetanseutvikling. Målet er å bidra til at banken kan utvikle, kvalitetssikre og vedlikeholde kompetansen hos sine medarbeidere, slik at en står best mulig rustet til å møte økt krav til kompetanse fra myndighetene og kunder.

Styret takker de ansatte for godt samarbeid i det året vi nå har lagt bak oss. Styret vil også takke de tillitsvalgte for godt og tillitsvekkende arbeid gjennom året.

I denne anledningen vil styret også år benytte anledningen til også å takke våre kunder for tilliten og samarbeidet i 2017.

UTSIKTENE FREMOVER

Bankens strategiske satsingsområder er lønnsomhet, kvalitet, service, vekst, kompetanse samt ivaretagelse av bankens viktigste samfunnsrolle i lokalsamfunnet.

En styrket krone, sammen med høy

gjeldsvekst i husholdningene vil fortsatt over tid kunne være en risikofaktor. Den siste tids avtagende boligprisvekst er i så måte positivt. Styret vurderer vekstutsiktene for Lofotregionens økonomi som gode.

Banksektoren er i sterk endring. Som i mange andre bransjer utfordres bankenes forretningsmodeller av digitale aktører. Endringskreftene har aldri vært sterkere enn nå og for bankansatte betyr dette et betydelig arbeid knyttet til omstilling og modernisering. Det er et kontinuerlig behov for omstillingstiltak. Dette for å styrke markedsposisjonen, øke breddesalg og effektivisere bankens arbeidsprosesser.

Både i Norge og internasjonalt er myndighetene opptatt av at banksektoren skal ha en sunn utvikling og bidra til finansiell stabilitet. Virkemidlene er økte krav til kapitaldekning og likviditetsreserver. Kravene vil redusere bankenes evne til vekst og fremtvinge betydelige endringer i banksektoren.

For 2018 legger banken til grunn en fortsatt høy låneetterspørsel. Samlet for året budsjetteres det med et resultat fra bankens kjerne drift på nivå med 2017. Tapsnivået forventes fortsatt å være lavt.

Bankens rolle som en viktig bidragsyter til videre utvikling av region og lokalsamfunn skal videreføres.

RISIKOOMRÅDER

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring og forvaltning av risiko. Styret legger vekt på god risiko-styring som strategisk virkemiddel for å øke verdiskapingen, og har ansvaret for å overvåke bankens risikoevaluering.

Styret har som målsetting at bankens risikovilje ikke skal være høyere enn moderat for de fleste type risiko. Markedsmessige ønsker/strategi skal nøye balanseres mot finansiell evne til å ta på seg risiko. Gjennom god risiko-styring skal banken fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar.

Styret har årlig revidering av ramme- verk for overordnet styring og kontroll og risiko. Utviklingen i sentrale kvalitets- og risikoinndikatorer følges opp og rapporteres til styret. I det følgende gis en gjennomgang av styrets håndtering av:

- Likviditetsrisiko
- Kredittisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko

LIKVIDITETSRIKISO

Likviditetsrisiko kan sies å være risikoen for at banken ikke kan gjøre opp sine forpliktelser rettidig.

5

Bankens innskudd fra kunder har for det meste kort eller ingen oppsigelse. Innskudd fra kunder er bankens viktigste innskuddskilde. Dette innebærer i seg selv en likviditetsrisiko. Innskuddene er fordelt på mange innskyttere, og banken er solid. Styret vurderer det dermed som lite sannsynlig at relativt store- og mange kundeinnskudd skal bli tatt ut raskt. Banken forutsetter dermed de fleste type kundeinnskudd som langsiktig finansiering.

Banken har også inngått trekkrettighetsavtale med en større bank. Bankens nåværende eksterne funding har forfallstidspunktene fordelt ut over i perioden 2018-2021.

Banken har lån i Kredittforeningen for Sparebanker som forfaller i 2020 og 2021. Obligasjonslån med forfall i 2018, 2019 og 2020. I tillegg har Lofoten Sparebank noen innlån fra andre banker. Forfallstidspunktene på disse lånene er fordelt ut over i 2018. Banken har også ett ansvarlig obligasjonslån med forfall i 2027.

Et sentralt mål er også utviklingen i banken sin netto utlåns -/innskuddssituasjon som gir gode indikasjoner på bankens grad av avhengighet til pengemarkedet. I den grad banken må kjøpe inn penger, blir det lagt vekt på å ha god spredning på forfall tidspunktene.

Innskuddsdekningen var ved utgangen av året på 81,6 %.

I henhold til strategidokumentet er målsettingen å holde en innskuddsdekning på 77 % av utlånsporteføljen. Bankens målsetting på 77 % har vært overholdt gjennom hele 2017.

Lofoten Sparebanks likviditetsrisiko er fastsatt i bankens likviditetspolicy til

lav/moderat, og en LCR på minimum 110%

Lovkravet er at LCR må være minimum 100 % 31.12.2017. Likviditetsområdet vil være prioritert område også i 2018 med stresstester, rapportering og oppfølging.

Bankens likviditet etter reglene vil bli betegnet LCR (Liquidity Coverage Requirement) og NSFR (Net Stable Funding requirement). NSFR er betegnelsen for bankens langsiktige/stabile funding, mens LCR er den lov-pålagte minimumstørrelsen for likviditetsreserver. LCR regnes ut med bakgrunn i bankens likviditetsflyt (inn/utbetalinger) de nærmeste 30 dager, og var pr. 31.12.17 på 129 %.

KREDITTRISIKO

Risikoen for at kunder ikke kan oppfylle sine forpliktelser, f.eks. tilbakebetaling av lån på grunn av manglende betalingsevne og/eller vilje, og underliggende pant som ved realisasjon ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Begge forhold må foreligge samtidig for å påføre banken tap.

Rutinene for innvilgelse og diskontering/utbetaling av lån er etter styrets vurdering tilfredsstillende. Kredittrisikoen vurderes av styret til å være under forsvarlig kontroll.

Tapsrisikoen anser styret fortsatt til å ligge mellom 0,15 - 0,35 % av brutto utlån i de nærmeste årene og anses som en for Lofoten Sparebank normalsituasjon. Brutto bokførte tap utgjør 0,08 % av brutto utlån og garantier. Netto tap utgjør 0,965 millioner kroner.

Bankens kredittrisiko vurderes å være lav.

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko defineres som risiko for tap av verdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Styret har vedtatt en markedspolicy som setter nærmere ramme for bankens eksponering på området. Måltallene rapporteres minimum hvert kv. til styret.

Banken skal ha en moderat eksponering mot markedsrisiko.

OPERASJONELL RISIKO

Bankens operasjonelle risiko er knyttet til tapsmuligheter som følge av svikt i bankens daglige drift, herunder kompetansesvikt eller menneskelig feil, svikt i data og telekommunikasjon, systemer og rutiner. Driftssituasjonen har vært rimelig stabil i løpet av 2017, dog fortsatt med noen driftsforstyrrelser til tider. Forsatt går det med en del ressurser for å tilpasse seg nye lover, regler og forskrifter, som for øvrig er en kontinuerlig prosess.

Styrets oppfatning er at bankens operasjonelle risiko er på et akseptabelt og forsvarlig nivå.

RENTERISIKO

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet og i tilknytning til aktiviteter i det norske penge - og kapitalmarkedet. Renterisiko er et resultat av et rentebindingstida for bankens aktiva- og passiva side (i og utenfor balansen) ikke er sammenfallende.

Lofoten Sparebank har ikke i vesentlig grad inngått fastrente avtaler på utlån og innskudd som innebærer nevneverdig renterisiko. Bankens renterisiko vurderes som moderat.

8360 Bøstad, 31. desember 2017 / 20. februar 2018

I STYRET FOR LOFOTEN SPAREBANK

Johan R. Pedersen
Leder

Harald Sivertsen
Nestleder

Heidi Åland

Heidi Johansen

Ronny Liland
Ansattes rep.

Werner Martinsen
Banksjef

		2017 (1000 kr)		2016 (1000 kr)	
Renteinntekter og lign. inntekter					
av utlån til og fordr. på kredittinstitusjoner		402		474	
av utlån til og fordringer på kunder		48.035		38.857	
av sertifikater, obligasjoner og andre					
rentebærende verdipapirer		1.389		1.535	
Andre renteinntekter		0	49.826	1	40.867
Rentekostnader og lignende kostnader					
på gjeld til kredittinstitusjoner		2.198		1.985	
på innskudd fra og gjeld til kunder		9.935		8.984	
på utstedte verdipapirer		1.138		633	
på ansvarlig lånekapital		45		0	
Andre rentekostnader	Note 11	598	13.914	515	12.117
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter			35.912		28.750
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning					
Innt. på aksjer, andeler og andre verdipapir		1.185	1.185	896	896
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester					
Garantiprovisjon		471		496	
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	Note 10	6.773	7.244	5.733	6.229
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester					
Garantiprovisjon		0		0	
Andre gebyrer og provisjonskostnader		1.259	1.259	1.292	1.292
Netto gevinst/tap av valuta og verdipapirer					
Netto verdiendring og gevinst på sertifikater, obligasjoner og andre verdipapir		217		124	
Tap/Gevinst på valuta		72	289	70	194
Andre driftsinntekter					
Inntekter av fast eiendom		0		0	
Andre driftsinntekter		30	30	2	2
Lønn og generelle adm.kostnader					
Lønn	Note 3	5.759		6.049	
Pensjoner	Note 3/8	109		90	
Sosiale kostnader	Note 3	800		596	
Administrasjonskostnader		8.243	14.911	7.615	14.350
Avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler					
Ordinære avskrivninger	Note 6	1.303	1.303	1.209	1.209
Andre driftskostnader					
Driftskostnader faste eiendommer		229		259	
Andre driftskostnader		3.087	3.316	2.948	3.207
Tap på utlån, garantier mv.					
Tap på utlån	Note 2	966		484	
Tap på garantier	Note 2	0	966	0	484
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler					
Nedskrivning		- 121		0	
Tap / Gevinst		118	- 3	802	802
Skatt på ordinært resultat	Note 7	5.725	5.725	3.716	3.716
Resultat av ordinær drift etter skatt			17.177		12.615
Overføringer og disponeringer					
Disponering					
Gaver og/eller overført gavefond		600		400	
Overført til sparebankens fond		16.577	17.177	12.215	12.615

		2017 (1000 kr)		2016 (1000 kr)	
EIENDELER					
Kontanter og fordringer på sentralbanker		66.217	66.217	61.241	61.241
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Uten avtalt løpetid eller oppsigelse		25.836		13.805	
Med avtalt løpetid		2.700	28.536	2.610	16.415
Utlån til og fordringer på kunder					
Kasse-/drifts- og brukskreditter	Note 2	25.421		22.369	
Byggelån	Note 2	49.647		15.731	
Nedbetalingslån	Note 2	1.219.486	1.294.554	1.020.775	1.058.875
Individuelle tapsnedskrivninger	Note 2	2.031		1.989	
Gruppedskrivninger	Note 2	10.043	1.282.480	9.032	1.047.854
Overtatte eiendeler	Note 15	0	0	500	500
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer					
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige	Note 5	36.770		19.874	
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre	Note 5	44.040	80.810	59.954	79.828
Aksjer					
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	Note 4	11.462		10.088	
Eierinteresser i konsernselskap		1.196	12.658	676	10.764
Utsatt skattefordel	Note 7	250	250	192	192
Varige driftsmidler					
Maskiner, inventar	Note 6	2.123		2.543	
Bygninger og andre faste eiendommer	Note 6	3.956	6.079	4.558	7.101
Andre eiendeler		420	420	151	151
Forskuddsbetalinger og andre opptjente inntekter					
Opptjente ikke mottatte inntekter		2.091		1.864	
Andre forskuddsbetalte ikke påløpne kostnader		432	2.523	327	2.191
Sum eiendeler			1.479.973		1.226.237
Gjeld og egenkapital					
Gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid		10.419		10.339	
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		145.000	155.419	100.000	110.339
Innskudd fra og gjeld til kunder					
Uten avtalt løpetid		720.302		842.891	
Med avtalt løpetid	Note 2	335.573	1.055.875	75.041	917.932
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer					
Obligasjonsgjeld		95.000	95.000	62.000	62.000
Annen gjeld					
Betalbar skatt	Note 7	5.774		3.872	
Annen gjeld		2.936	8.710	3.364	7.236
Påløpne kostn. og mottatt ikke opptjente inntekter		2.454	2.454	2.792	2.792
Avsetn. for påløpte kost. og forpliktelser					
Utsatt skatt	Note 7	0		0	
Gruppedskrivning garanti		0	0	0	0
Ansvarlig kapital					
Ansvarlig lån		20.000	20.000	0	0
SUM GJELD			1.337.458		1.100.299
EGENKAPITAL					
Opptjent egenkapital					
Sparebankens fond	Note 12	142.165		125.588	
Gavefond		200		200	
Andre fond		150	142.515	150	125.938
SUM EGENKAPITAL			142.515		125.938
SUM GJELD OG EGENKAPITAL			1.479.973		1.226.237
POSTER UTENOM BALANSEN					
Portefølje i Eika Boligkreditt			99.584		76.538
Garantier kunder	Note 2/9	18.655		21.997	
Garantiansvar Eika Boligkreditt		5.000	23.665	6.072	28.069

**Note 1
REGNSKAPSPRINSIPPER**

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med bestemmelsene i regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for banker. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Virkelig verdi

For aksjer under omløpsmidler som omsettes på Oslo Børs er børskursen pr 31.12.17 lagt til grunn som virkelig verdi. For aksjer som ikke omsettes på børs er sist kjente salgspris eller ligningsmessig formuesverdi lagt til grunn som virkelig verdi.

Ettersom ligningsmessig formue er basert på skattemessige verdier vil det være en viss usikkerhet i aksjenes verdifastsettelse.

**Sikringsvurderinger/
porteføljevurderinger**

Banken har ingen sikringsforretninger eller porteføljevurderinger.

Finansielle derivater

Banken har ingen finansielle derivater.

Verdsettelse av utlån og behandling av renter på tapsutsatte engasjement PRINSIPP FOR VERDISETTELSE AV ENGASJEMENT

Utlån og garantier bokføres til nominell verdi redusert med foretatte tapsnedskrivninger.

Tapsnedskrivninger blir gjennomført når det må påregnes at låntaker/debitor ikke vil være i stand til å innfri sine forpliktelser og det heller ikke kan forventes at pant/sikkerheten vil dekke lånet ved en eventuell realisasjon.

Ved vurdering legges det også vekt på kundens betalingsvilje og evne.

Ved utgangen av 2017 er alle næringslivsengasjementene i misligholdsgruppen vurdert løpende gjennom året.

Næringslivsengasjementene blir risikovurdert ved økning/ending av engasjementet eller når årsregnskap/perioderegnskap mottas. I personkundeporteføljen er misligholdte lån risikoklassifisert. Engasjementene blir risikovurdert ved økning/ending av engasjementet.

TAPSUTSATTE ENGASJEMENT OG MISLIGHOLD

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtakk på kreditter ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at kreditten ble overtrukket.

Alle misligholdte engasjement blir vurdert individuelt. Et engasjement anses å være tapsutsatt når det foreligger objektive bevis for at en eller flere tapshendelser har funnet sted.

DEFINISJONER

Konstaterte tap:

Konstatert tap på et engasjement foreligger ved konkurs, tvangs salg, ved stadfestet akkord, ved utleggsforretning som ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller forøvrig ved at banken har gitt avkall på engasjementet eller deler av dette.

Individuell nedskrivning:

Tapsutsatte lån vurderes fortløpende med hensyn til behov for individuell nedskrivning.

I vurderingen tas det hensyn til kundens betalingsvilje og evne. Sikkerheten/pantets verdi blir tatt hensyn til ved individuell nedskrivning. Individuell nedskrivning på utlån registreres som reduksjon på brutto utlån.

Gruppedskrivninger

For den delen av porteføljen som ikke omfattes av individuelle nedskrivninger, og hvor det på balansedagen foreligger objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall blir det foretatt gruppedskrivning. Ved vurdering av objektive bevis for grupper av engasjement hensyntas momenter som har ført til svekket kredittkvalitet supplert med erfaringsbasert skjønn knyttet til situasjonen i den enkelte næring/bransje. Gruppedskrivning registreres som reduksjon i brutto utlån.

Prinsipp for resultatføring av renteinntekter.

Renteinntekter resultatføres i den perioden de er opptjent bortsett fra opptjente renter på nullstilte lån som resultatføres når de betales.

Gebyrer og provisjoner

Gebyrer og provisjoner tas inn i resultatregnskapet ved låneetablering. Disse overstiger ikke det maksimalbeløp som Finanstilsynet har fastsatt.

Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Bankens anleggsobligasjoner og -sertifikater bokføres til anskaffelseskost. Over- og underkurs periodiseres mot rentekonto frem til forfallstidspunkt. Porteføljen med omløpsobligasjoner reguleres fortløpende ved kursendringer.

Aksjer og andre verdipapirer

Ved utgangen av året er ingen aksjeposter vurdert og bokført som handelsportefølje. Jfr. note 4. Andre aksjer og verdipapirer bokføres til anskaffelseskost som anleggsmidler. Nedskrivning av anleggsmidler vurderes fortløpende.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Med unntak av innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner, utlån til kunder og innskudd i Kredittinstitusjoner, aksjer og obligasjoner, har banken ingen finansielle instrumenter.

Utenlandsk valuta - Valutarisiko

Lofoten Sparebank har ingen finansielle instrumenter i valuta. Banken er valutabank og det er banken selv som eier valutabeholdningen i kassa. Per 31.12.17 var kassabeholdningen omregnet i norske kroner på kr. 40.335,01. Bankens valutarisiko anses som ubetydelig.

Leasingavtaler

Banken har ikke inngått leasingavtaler.

Factoringavtaler

Banken har ikke inngått factoringavtaler.

Pensjonsforpliktelser

Bankens pensjonsordning ble fra 31.12.2015 knyttet til en innskuddspensjonsordning gjennom forsikringsselskap. En slik pensjonsordning tilsier at bankens forpliktelser nå knyttes til de løpende terminbetalingene og ikke til lenger til aktuarielle beregninger.

	31.12.17	31.12.16
Individuelle nedskrivninger 01.01.	1.989	2.006
- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	0	17
+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0	0
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	42	1.200
- Tilbakeføring av indiv. nedskrivninger i perioden	0	1.200
Individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	2.031	1.989
Periodens endringer i individuelle nedskrivninger	42	- 17
+ periodens endring i gruppenedskrivninger	1.011	483
+ periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	0	22
+ periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuell nedskrivning for	0	10
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap på lån	88	14
Periodens tapkostnader lån	965	484
- periodens endring i gruppenedskrivninger garantier	0	0
Periodens tapkostnader garantier	0	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap på garantier	0	0
Periodens resultatførte tapkostnader	965	484
Gruppenedskrivninger lån pr. 01.01.	9.032	8.549
+ endringer i periodens gruppenedskrivning lån	1.011	483
Gruppenedskrivning lån pr. 31.12.	10.043	9.032
Gruppenedskrivninger garantier pr. 01.01.	0	0
+ periodens gruppenedskrivninger garantier	0	0
Gruppenedskrivning garantier pr. 31.12.	0	0

Fra og med 2015 inngår gruppevis nedskrivninger på utlån og garantier i samme linje.

Bankens utlån og garantier er inndelt i følgende risikogrupper: 1 - 12.

I løpet av 2015 ble RKL (risikoklassifiseringen) prinsippet endret fra 5 klasser til 12 klasser. Modellen som benyttes er en sannsynlighetsbasert (PD – probabilitet of default,) risikoklassifiseringsmodell. Risikoklassene er inndelt fra 1 til 12, der 1 er beste klasse. Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet bidrar til å muliggjøre en bedre overvåking av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje.

Alle kunder med kredittsporing risikoklassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data og kvartalsvis med eksterne data for bedriftskunder. For privatkunder oppdateres risikoklassen manuelt med eksterne data.

Risiko- klasser	Brto. Utlån			Garantier		
	2017	Endr. %	2016	2017	Endr.%	2016
1 - 3	822.974	25,54	655.524	5.913	- 10,31	6.593
4 - 7	315.916	23,97	254.841	16.858	28,02	13.168
8 - 11	139.478	4,91	132.947	884	- 89,32	8.278
12	16.190	4,03	15.563	0	- 100	30
Sum	1.294.558	22,26	1.058.875	23.655	- 15,73	28.069

Risiko- klasser	Potensiell eksponering v/trekkfasiliteter		Individuelle nedskrivninger utlån + garantier		Gruppenedskrivninger utlån + garantier	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
1 - 3	18.282	13.504	0	0	1.736	1.563
4 - 7	24.625	28.953	0	0	5.448	3.958
8 - 11	2.600	3.712	0	0	2.859	3.511
12	81	32	2.031	1.989	0	0
Sum	45.588	49.201	2.031	1.989	10.043	9.032

Banken vektlegger risiko ved prising av sine utlån. Det er av den grunn normalt en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising på lån. Lån med lavest rente har også normalt tilsvarende lav risiko. Ved prising av lån til boligformål vil de som ligger innenfor 60% av takst/omsetningsverdi normalt ha lavere rente enn de som ligger utenfor 60% av takst/omsetningsverdi. Størst prosentvise endring er i risikoklassen (utlån) 1 hvor det er en økning med 25,54%. I risikoklasse 12 ligger engasjementer med individuell nedskrivning.

Størst prosentvise endring i garantier er i risikoklasse 12 som har en reduksjon på 100%.

Per 31.12.17 utgjør gruppenedskrivninger på utlån/garantier 0,76 % av brutto utlån og garantier. Sammenlignbare tall for fjoråret er 0,83 %

Individuell nedskrivning

Tapsutsatte lån vurderes fortløpende med hensyn til behov for individuell nedskrivning.

I vurderingen tas det hensyn til kundens betalingsvilje og evne. Sikkerheten/pantets verdi blir tatt hensyn til ved individuell nedskrivning. Individuell nedskrivning på utlån registreres som reduksjon på brutto utlån.

Gruppenedskrivninger

For den delen av porteføljen som ikke omfattes av individuelle nedskrivninger, og hvor det på balansedagen foreligger objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall blir det foretatt gruppenedskrivning. Ved vurdering av objektive bevis for grupper av engasjement hensyntas momenter som har ført til svekket kredittkvalitet supplert med erfaringsbasert skjønn knyttet til situasjonen i den enkelte næring/bransje. Gruppenedskrivning registreres som reduksjon i brutto utlån.

Renteinntektene forventes å være betydelig høyere enn tapene i alle risikoklasser.

Misligholdte lån	2017	2016	2015	2014	2013
Personmarkedet:					
Brutto misligholdte lån	7.297	7.298	6.302	3.958	9.615
Individuelle nedskrivninger	42	0	17	85	43
Netto misligholdte personmarkedslån	7.256	7.298	6.285	3.873	9.572
Avsetning i prosent	0,58 %	0,00 %	0,27 %	2,15 %	0,45 %
Næringsliv:					
Brutto misligholdte lån	885	5.514	3.610	4.569	5.233
Individuelle nedskrivninger	0	789	0	0	750
Netto misligholdte næringslivslån	885	4.725	3.610	4.569	4.483
Avsetning i prosent	0,00 %	14,31 %	0,00 %	0,00 %	14,33 %
Totalt brutto misligholdte lån	8.182	12.812	9.912	8.527	14.848
Totalt individuelle nedskrivninger	41	789	17	85	843
Netto misligholdte lån	8.141	12.023	9.895	8.442	14.005
Totale nedskrivninger i prosent	0,50 %	6,16 %	0,17 %	1,00 %	5,68 %
I tillegg er det foretatt individuell nedskrivning på ikke misligholdte lån med:	1.989	1.200	1.989	2.050	1.850

Øvrige tapsutsatte lån	2017	2016	2015	2014	2013
Personmarkedet:					
Brutto øvrige tapsutsatte lån	0	0	0	0	0
Individuelle nedskrivninger	0	0	0	0	0
Netto øvrige tapsutsatte lån	0	0	0	0	0
Næringsliv:					
Brutto øvrige tapsutsatte lån	16.226	14.546	7.451	7.947	8.282
Individuelle nedskrivninger	1.989	1.200	1.989	2.050	1.850
Netto øvrige tapsutsatte lån	14.237	13.346	5.462	5.897	6.432
Totalt brutto øvrige tapsutsatte lån	16.226	14.546	7.451	7.947	8.282
Totalt individuelle nedskrivninger	1.989	1.200	1.989	2.050	1.850
Netto øvrige tapsutsatte lån	14.237	13.346	5.462	5.897	6.432
Nullforrentede lån	2017	2016	2015	2014	2013
Nullstilte lån:					
Personmarkedslån	2.371	0	15	17	18
Næringslivslån	789	789	789	789	1.194
Påløpte, ikke inntektsførte renter	2017	2016	2015	2014	2013
Påløpt, ikke inntektsførte renter på balanseført utlån pr. 1.1.	295	243	155	145	2
- periodens inntektsføring av tidligere perioders renter på utlån	0	14	0	41	0
- Påløpte, ikke inntektsførte renter på utlån som har gått ut av balansen	0	3	0	23	0
+ Periodens påløpte, ikke inntektsførte renter på utlån som er identifisert som tapsutsatt	167	69	88	74	143
= Påløpte, ikke inntektsførte renter på balanseført utlån pr. 31.12.	462	295	243	155	145

Inntektsførte renter på lån med tapsnedskrivning beløper seg til kr. 543 tusen.

UTLÅN OG TAP (GEVINST) FORDELT PÅ KUNDESEKTOR OG NÆRING

	Brutto utlån			Garantier		Pot.eks.v.trekk		Misl. engasjem.	
	2017	2016	End %	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Personkunder	978.348	805.922	21,39	5.996	6.072	21.809	9.510	7.297	7.298
Primærnæring	110.708	99.357	11,42	0	0	2.694	1.536	882	5.223
Bygg, anlegg, transp. og tjenestey.	87.492	64.205	36,27	8.289	9.327	5.394	7.766	3	2
Vareh., finans og forr.tj.y	118.006	89.390	32,01	9.370	12.670	15.691	27.390	0	289
Sum	1.294.554	1.058.874	22,26	23.655	28.069	45.588	46.202	8.182	12.812

	Tapsutsatte engasjement		Individuelle nedskrivninger utlån + garanti		Gruppenedskrivninger utlån + garanti	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Personkunder	0	0	42	0	4.554	4.159
Primærnæring	16.226	14.546	1.989	1.989	1.922	1.914
Bygg, anlegg, transp. og tjenestey.	0	0	0	0	1.519	1.237
Vareh., finans og forr.tj.y	0	0	0	0	2.048	1.722
Sum	16.226	14.546	2.031	1.989	10.043	9.032

Nedskrivning på grupper

Historisk viser de 10-15 siste årene at tapene generelt i bankene er på ulike sektorer i næringslivet, dette gjelder også Lofoten Sparebank.

Det er alltid vanskelig å spå om utviklingen innenfor de ulike sektorer og i sær innenfor våre næringer som primær og bygg og anlegg. Vi vet at det har vært, er og vil bli, slik styret vurderer det, usikkerhet med tanke på råstofftilgang, aktivitetsnivå som igjen vil føre til redusert inntjening og soliditet.

Geografisk fordeling	Utlån		Garanti		Potensiell eksponering v/trekkfasiliteter	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Fylke						
Nordland	1.225.464	1.018.140	23.655	28.069	44.544	46.085
Øvrige	69.090	40.734	0	0	1.044	116
Sum	1.294.554	1.058.874	23.655	28.069	45.588	46.201

Tidspunkt frem til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser

Likviditetsforhold - finansiering Poster fra balansen:	Inntil 1 mnd.	1 - 3 mndr.	3 mndr. - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år	Ingen løpetid	Sum
Kontanter og fordr. på sentralbanker			61.531			4.686	66.217
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			25.836	2.700			28.536
Utlån til og fordringer på kunder			1.294.554				1.294.554
Obligasjoner og sertifikater	18.051	52.003		10.756			80.810
Overtatte eiendeler						0	0
Øvrige eiendelsposter						21.930	21.930
Tapsavsetninger						- 12.074	- 12.074
Sum eiendelsposter	18.051	52.003	1.381.921	13.456	0	14.542	1.479.973

Gjeld til kredittinstitusjoner	15.000	10.000	30.000	90.000		10.419	155.419
Innskudd fra og gjeld til kunder			1.055.875				1.055.875
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer			25.000	70.000			95.000
Øvrig gjeld						11.164	11.164
Ansvarlig lån		20.000					20.000
Egenkapital						142.515	142.515
Sum gjeld og egenkapital	15.000	30.000	1.110.875	160.000	0	164.098	1.479.973

Gjennomsnittlig rente på innskudd fra og gjeld til kunder er 1,01 %. Rente er regnet ut på grunnlag gjennomsnittlig innskudd ved årets begynnelse og slutt.

Gjennomsnittlig rente på gjeld til kredittinstitusjoner er 1,65 %.

Rente er regnet ut på grunnlag gjennomsnittlig gjeld ultimo hver måned i løpet av året. Rente endres for øvrig etter finansavtaleloven.

Hvis renten skulle endre seg med 1 %, opp eller ned, vil det få minimal betydning for Lofoten Sparebank da

banken ikke har fastrenteinnskudd/utlån av betydning. Det er ikke skilt mellom virkelig verdi og pålydende verdi for lån. Lofoten Sparebank er ikke IFRS bank og har per i dag ikke verktøy for datauttrekk av virkelig verdi på lån.

RETLØPETIDEN

(Beløp i hele kr. 1.000)

Innskudd i og utlån til andre finansinstitusjoner:

	2017	2016
Inntil 3 mnd	90.067	73.387
3 mnd - 1 år	750	1.050
1 år - 5 år	1.950	1.350

Utlån til kunder:

	2017	2016
Inntil 3 mndr.	96.615	58.495
3 mndr. til 1 år	58.950	50.837
Fra 1 år til 5 år	283.451	250.382
Over 5 år	855.538	699.161

Det meste av de totale innskudd fra kunder på kr. 917,9 mill. kan i prinsippet heves innenfor 1 til 30 dager. Herav står kr. 65,4 mill. med oppsigelse på 3 mnd. Hvis ikke annet er avtalt gjelder endring av rentene, det være seg utlån eller innskudd, i henhold til Finansavtaleloven.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko kan sies å være risikoen for at banken ikke kan gjøre opp sine forpliktelser rettidi. Bankens innskudd fra kunder har for det meste kort eller ingen oppsigelse. Innskudd fra kunder er bankens viktigste innskuddskilde. Dette innebærer i seg selv en likviditetsrisiko. Innskuddene er fordelt på mange innkytere, og banken er solid. Styret vurderer det dermed som lite sannsynlig at relativt store- og mange kundeinnskudd skal bli tatt ut raskt. Banken forutsetter dermed de fleste type kundeinnskudd som langsiktig finansiering.

Banken har også inngått trekkrettighetsavtale med en større bank. Bankens nåværende eksterne funding har forfallstidspunktene fordelt ut over i perioden 2018-2021.

Banken har lån i Kredittforeningen for Sparebanker som forfaller i 2020 og 2021. Obligasjonslån med forfall i 2018, 2019 og 2020. I tillegg har Lofoten Sparebank noen innlån fra andre banker. Forfallstidspunktene på disse lånene er fordelt ut over i 2018. Banken har også ett ansvarlig obligasjonslån med forfall i 2027.

Et sentralt mål er også utviklingen i banken sin netto utlåns-/innskuddssituasjon som gir gode indikasjoner på bankens grad av avhengighet til pengemarkedet. I den grad banken må kjøpe inn penger, blir det lagt vekt på å ha god spredning på forfallstidspunktene. Innskuddsdekningen var ved utgangen av året på 81,6 %.

I henhold til strategidokumentet er målsettingen å holde en innskuddsdekning på 77 % av utlånsporteføljen. Bankens målsetting på 77 % har vært overholdt gjennom hele 2017.

Lofoten Sparebanks likviditetsrisiko er fastsatt i bankens likviditetspolicy til lav/moderat, og en LCR på minimum 110 %.

Lovkravet er at LCR må være minimum 100 % 31.12.2017. Likviditetsområdet vil være prioritert område også i 2018 med stresstester, rapportering og oppfølging.

Bankens likviditet etter reglene vil bli betegnet LCR (Liquidity Coverage Requirement) og NSFR (Net Stable Funding requirement). NSFR er betegnelsen for bankens langsiktige/stabile funding, mens LCR er den lovpålagte minimumstørrelsen for likviditetsreserver. LCR regnes ut med bakgrunn i bankens likviditetsflyt (inn/utbetalinger) de nærmeste 30 dager, og var pr. 31.12.17 på 129 %.

Ansvarlig lånekapital i andre selskaper	2017	2016
Ansvarlig lånekapital til kredittinstitusjoner bokført under utlån til kredittinstitusjoner	2.700	2.610
Ansvarlig lånekapital til datterselskap bokført under utlån til kunder	0	500
Sum ansvarlig lånekapital	2.700	3.110

NOTE 3**GODTGJØRELSE OG LÅN TIL TJENESTE- OG TILLITSMENN/KVINNER**

(Beløp i hele kr. 1.000)

Lån til generalforsamlingens medlemmer	10.393
- herav lån til leder	3.724
- herav lån til nestleder	0
Lån til styrets medlemmer	826
- herav lån til styreleder	0
- herav lån til nestleder	176
Lån til ansatte	16.086
- herav lån til banksjef	1.452
- herav lån til nestleder	4.433
Sum	27.305

RENTERISIKO

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet og i tilknytning til aktiviteter i det norske penge- og kapitalmarkedet. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstida for bankens aktive- og passiva side (i og utenfor balansen) ikke er sammenfallende. Lofoten Sparebank har ikke i vesentlig grad inngått fastrente avtaler på utlån og innskudd som innebærer nevneverdig renterisiko. Bankens renterisiko vurderes som moderat.

VALUTARISIKO

Lofoten Sparebank har ingen finansielle instrumenter i valuta. Banken er valutabank og det er banken selv som eier valutabeholdningen i kassa. Per 31.12.17 var kassabeholdningen omregnet i norske kroner på kr. 40 335,01. Bankens valutarisiko anses som ubetydelig.

KREDITTRISIKO

Risikoen for at kunder ikke kan oppfylle sine forpliktelser, f.eks. tilbakebetaling av lån på grunn av manglende betalingsevne og/eller vilje, og underliggende pant som ved realisasjon ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Begge forhold må foreligge samtidig for å påføre banken tap.

Rutinene for innvilgelse og diskontering/utbetaling av lån er etter styrets vurdering tilfredsstillende. Kredittrisikoen vurderes av styret til å være under forsvarlig kontroll.

Tapsrisikoen anser styret fortsatt til å ligge mellom 0,15 - 0,35 % av brutto utlån i de nærmeste årene og anses som en for Lofoten Sparebank normalsituasjon. Brutto bokførte tap utgjør 0,08 % av brutto utlån og garantier. Netto tap utgjør 0,965 millioner kroner.

Bankens kredittrisiko vurderes å være lav.

Ingen tillitsvalgte har bedre rentebetingelser enn markedsrenten. Ansatte har noe bedre rentebetingelser enn bankens beste rente til kunder. Sikkerheten anses som tilfredsstillende. Lån til ansatte og tillitsvalgte godkjennes i h.h til lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2-15. I 2017 var det gjennomsnittlig 12 ansatte i banken, noe som utgjorde i overkant av 10,3 årsverk. Antall årsverk er uendret i forhold til år 2016.

	2017	2016
Lønn til ansatte	5.373	5.654
– herav til banksjef	1.013	871
– herav til nestleder	624	579
Andre ytelser	160	134
– herav til banksjef	18	17
– herav til nestleder	5	4
Honorar tillitsvalgte	226	261
– herav til styret	189	192
– herav til generalforsamling	37	36
– herav til kontrollkomité	0	33
Sum	5.759	6.049
Pensjonskostnad ansatte	467	573
– herav til banksjef	133	95
– herav til nestleder	44	39
Sum	467	573
Arbeidsgiveravgift	655	407
– herav finansskatt	304	
Andre sosiale kostnader	145	189
Sum	800	596

Årets pensjonskostnader av inn-skuddspensjonsordningen fremkommer av note 8.

Betalt premie til AFP-ordningen utgjør kr. 79.771.
Ingen ansatte eller tillitsvalgte har

særskilte vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold eller verv, og det foreligger heller ingen avtaler om bonuser, overskuddsdelinger, opsjoner eller lignende. Styret har inngått pensjonsavtale med banksjefen fra og med fylte 64 år. Avtalen opphører 1.2.2020

Revisors godtgjørelse er kostnadsført med kr. 243.390,- inkl. mva. Beløpet fordeles seg med kr. 154.650,- til revisjon og kr. 88.740,- til konsulentarbeid.

Leder av styret, generalforsamlingen og valgkomiteen har en årlig fast godtgjørelse på h.h. kr. 30.000,-, 7.000,- og 1.500,- + godtgjørelse per møte. Nestleder av styret og forstanderskap har en fast årlig godtgjørelse på h.h. kr. 16.000,- og kr. 3.000,- + godtgjørelse per møte. Øvrige styremedlemmer har en fast årlig godtgjørelse på kr. 12.000,- + godtgjørelse per møte. Fast møtende vara til styret har en fast årlig godtgjørelse på kr. 10.000,- + godtgjørelse per møte.

Godtgjørelse/honorar pr. møte er på kr. 950,-.

NOTE 4 OPPLYSNINGER OM AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

(Beløp i hele kr.)

Selskapets navn	Org.nr.	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Markedsverdi
AKSJER (anlegg ikke børsnotert)					
SPAMA AS	916148690	50	5.000	5.000	71.225
SDC	16988138	1.195	539.031	539.031	565.056
Conceptmed AS	998089433	124	496.000	460.000	94.936
Eiendomskreditt AS	979391285	4.125	420.625	420.625	627.454
Eika Gruppen AS	979319568	73.665	2.610.031	2.610.031	7.165.733
Eika Boligkreditt	885621252	1.078.003	4.588.362	4.588.362	7.685.191
Lofoten Matpark AS	912835375	15	75.000	40.000	0
Storgata 9 As (datter)	911924986	1.170	1.196.000	1.196.000	0
Bankid Norge AS	913851080	30	47.478	47.478	81.842
Avisa Lofoten AS	915966225	30	150.000	100.000	0
Factoring Finans AS	991446508	12	480.000	480.000	420.535
Andre		182	60.000	1.000	0
EGENKAPITALBEVIS (anlegg børsnotert)					
Sparebanken Nord-Norge	952706365	10.332	409.220	409.220	643.425
Høland og Setskog Sparebank	937885822	4.300	473.000	473.000	445.050
(anlegg ikke børsnotert)					
Hjelmeland Sparebank	937896581	4.667	513.370	513.370	676.715
Kvinesdal Sparebank	937894805	2.500	250.000	250.000	297.500
Sumadal Sparebank	937900031	5.000	525.000	525.000	550.000
Sum anleggsmidler		1.185.400	12.838.117	12.658.117	19.324.662
AKSJER (omløp børsnotert)					
Sum omløpsmidler	0	0	0	0	0
Totalt		1.185.400	12.838.117	12.658.117	19.324.662

Av totalt bokført verdi på kr. 12.658.117 er 6,97 % børsnoterte papirer.

Egenkapitalbevis bokført som anleggsmidler har vært og er fremdeles en langsiktig investering som er bokført til kostpris. Endringen i anleggsbeholdningen av aksjer fremkommer slik:

Inng. balanse	Tilgang	Avgang	Reklassifisering	Verdijustering	Nedskrivning	Utg. balanse
10.763.530	2.326.608	- 308.591	0	- 2.430	- 121.000	12.658.117

Lokalt i Lofoten har nedleggelse av gårdsbruk stagnert noe, og de brukene som er aktiv driver rimelig godt.

NOTE 5 OBLIGASJONSBEHOLDNINGEN ER SAMMENSATT SOM FØLGER:

(Beløp i hele kr.)

	Pålydende	Bokført verdi	Kostpris	Markedsverdi
Stats- og statsgaranterte obligasjoner	18.000.000	18.758.750	19.088.000	18.784.606
Obligasjoner med fortrinnsrett	44.000.000	44.040.145	44.114.110	44.280.906
Kommuner og finansforetak	18.000.000	18.010.605	18.010.605	18.015.976
Andre norske ihendehaverobligasjoner	0	0	0	0
Sum verdipapirer	80.000.000	80.809.500	81.212.715	81.081.488

Bokført verdi er kr. 271.988 lavere enn markedsverdi.

Anleggsobligasjonsbeholdningen holdes til forfall, og over-/underkurs ved anskaffelse fordeles over resterende løpetid frem til forfall. Inntekten/kostnaden resultatføres som en justering av obligasjonens løpende rente.

Omløpsobligasjonsbeholdningen verdireguleres ved kursendringer.

	Pålydende	Bokført verdi	Kostpris	Markedsverdi
Stats- og statsgaranterte obligasjoner, børsnotert	18.000.000	18.758.750	19.088.000	18.784.606
Obligasjoner med fortrinnsrett, børsnotert	44.000.000	44.040.145	44.114.110	44.280.906
Kommuner og fylker, børsnotert	18.000.000	18.010.605	18.010.605	18.015.976
Sum verdipapirer	80.000.000	80.809.500	81.212.715	81.081.488

Børsnotert	80.000.000	80.809.500	81.212.715	81.081.488
Ikke børsnotert	0	0	0	0

	Risikovekt i %	Bokført verdi
Stats- og statsgaranterte obligasjoner	0	18.758.750
Obligasjoner med fortrinnsrett OMF	10	44.040.145
Kommuner og finansforetak	20	18.010.605
Øvrige	100	0
Sum bokført verdi		80.809.500

Cjenværende løpetid på obligasjoner og sertifikater

Løpetid:	Uten løpetid	Under 1 mnd.	1 - 3 mndr.	3 - 12 mndr.	1 - 5 år	Over 5 år	Sum
	0	5.000.000	4.999.525	999.360	69.810.615	0	80.809.500

Gjennomsnittlig rente på verdipapirene er 1,73 %. Renten er regnet ut på gjennomsnittet av beholdningen ved årets begynnelse og årets slutt.

Det har vært følgende beholdningsendring i statssertifikater og obligasjoner i anleggsporteføljen i løpet av året.

Inng. balanse	Tilgang	Avgang	Reklassifisering	Per. overkurs	Per. underkurs	Kursregulering	Nedskrivning	Utg. balanse
1.000.000	0	1.000.000	0	0	0	0	0	0

**NOTE 6
DRIFTSMIDLER OG BANKBYGNING**

(Beløp i hele kr.)	Maskiner og inventar	Bygninger/Tomter	Påkost leide lokaler
Anskaffelseskost 01.01.17	3.843.613	3.825.397	4.991.650
Årets tilgang	279.544	0	0
Avgang	24.036	0	0
Anskaffelseskost 31.12.17	4.099.121	3.825.397	4.991.650
Akkumulert avskr./nedskr. 01.01.17	1.300.408	3.636.034	622.565
Årets avskrivning	699.758	105.000	497.919
Årets nedskrivning	0	0	0
Avgang akkumulert avskrivning	24.036	0	0
Akkumulert avskr./nedskr. 31.12.17	1.976.130	3.741.034	1.120.484
Bokført verdi 31.12.17	2.122.991	84.363	3.871.166

Økonomisk levetid for de forskjellige eiendeler er i hovedsak som følger:

Kontormaskiner 3 år
 Andre maskiner, inventar ... 5 år
 Bygninger 25 år
 Påkost leide lokaler 10 år (Leiekontraktens avtaleperiode)
 Avskrivningsplanen er ikke endret i forhold til tidligere år. Vedrørende utsatt skatt, se note 7.

FAST EIENDOM

Beliggenhet	Type bygg	Areal	Benyttet	Utleieareal
Gnr 92 bnr 20/21 Bøstad/Vestvågøy	Forretningsbygg	258 m ²	Banklokale	Nei

NOTE 7**SKATTER** (Beløp i hele kr.)

Spesifikasjon av forskjellen mellom regnskapsmessig resultat før skattekostnad og skattepliktig inntekt

	2017	2016
Resultat før skattekostnad	22.901.375	16.331.172
Permanente forskjeller	- 1.172.692	- 1.550.356
Endring i midlertidige forskjeller	355.126	- 67.058
Skattepliktig inntekt	22.083.809	14.713.758
25 % inntektsskatt	5.520.952	3.678.439
0,15 % formueskatt	253.152	193.882
Sum betalbar skatt	5.774.104	3.872.322

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og beregning av utsatt skatt:

Midlertidige forskjeller knyttet til:	31.12.17	31.12.16	Endring
Driftsmidler	- 831.695	- 555.205	276.490
Gevinst og tapskonto	- 169.457	- 211.821	- 42.364
Endringer som følge av korrigert ligning	0	0	0
Sum midlertidige forskjeller	- 1.001.152	- 767.026	234.126
Grunnlag utsatt skatt	0	0	0
Grunnlag utsatt skattefordel	- 1.001.152	- 767.026	- 234.126
Utsatt skatt	0	0	0
Endring utsatt skatt	0	0	0
Utsatt skattefordel	- 250.288	- 191.757	- 58.532
Nettoendring utsatt skatt	- 250.288	- 191.757	- 58.532

Spesifikasjon av skattekostnad i resultatregnskapet:

	2017	2016
Betalbar skatt	5.774.104	3.884.155
For lite avsatt skatt tidligere år	9.131	0
For mye avsatt skatt tidligere år	0	- 220.323
Endring utsatt skatt	- 58.532	63.799
Skattekostnad	5.724.703	3.727.631

**NOTE 8
PENSJONSKOSTNADER OG
PENSJONSFORPLIKTELSE**

Lofoten Sparebank er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning for sine ansatte etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Bankens pensjonsordning oppfylder lovens krav. Lofoten Sparebank har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i livsforsikringselskap. Lofoten Sparebank har også inngått medlemskap i Bankenes AFP-ordning.

Forpliktelsen omfatter 11 ansatte og 3 nåværende pensjonister per 31.12.17.

Pensjonsordningene behandles regnskapsmessig i henhold til Norsk Regnskapsstiftelses standard for pensjonskostnader og er basert på en innskuddsbasert pensjonsordning for alle bankens ansatte.

Ved overgangen fra ytelsespensjonsordning til innskuddspensjonsordning ble opparbeidet premiefondet fra den ytelsesbaserte ordningen

overført til innskuddspensjonsordningen. Totalt opparbeidet fond var på kr 824.763. Fondet ble splittet med 70 % til Innskuddsfond (sparing) og med 30 % til premiefond (Risikopremie forsikrede ytelser). Fondet ble ikke etablert som en eiendel i balansen ved overgangen 1.1.2015. For 2017 er løpende premier delvis belastet fondene og delvis innbetalt.

Følgende tabell viser oversikt bankens pensjonskostnader og opparbeidet fond.

Årets pensjonskostnader	2017	2016
Betalte premier	109.333	73.854
Trukket av fond	342.660	401.004
Etterslep ytelsespensjon	0	89.699
Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnader - betalte	15.416	8.341
Sum pensjonskostnader	467.409	572.898

Fond	2017	2016
Innskuddsfond:		
Saldo 01.01.	270.512	577.334
Tilført fondet	27.364	10.644
Trukket av fond	- 297.876	- 317.466
Saldo 31.12.	0	270.512
Pensjonsfond:		
Saldo 01.01.	205.877	247.429
Tilført fondet	13.493	8.781
Trukket av fond	- 44.784	- 50.333
Saldo 31.12.	174.586	205.877
Sum fond 31.12.	174.586	476.389

Avtalefestet pensjon (AFP)

	2017	2016
Betalte premier tjenstepensjon	79.771	83.884

Kraftig vekst i sjømatnæringen også i 2017.

NOTE 9 - BANKENS GARANTIANSVAR
(Beløp i hele 1.000 kr.)

	2017	2016
Betalingsgarantier	11.444	9.905
Kontraktsgarantier	7.061	11.942
Skattegarantier	150	150
Bankens garantiansvar overfor EBK	5.000	6.072
Totalt garantiansvar	23.655	28.069

EIKA BOLIGKREDITT (EBK)

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i EBK. Samlet garantiansvar var 6,072 mill. kroner per 31.12.16. Den samlede lånegarantien er fordelt på saksgaranti med 1,072 mill. kroner og en tapsgaranti på 5,000 mill. kroner. Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheten har

oppnådd rettsvern
Tapsgarantien er begrenset til 1 % av den til enhver tid samlede låneportefølje i Eika Boligkreditt, likevel slik at for låneporteføljer som ikke overstiger 500 millioner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner. Garantien gjelder i 6 år fra dato til rettsvern. EBK har rett til å motregne eventuelle

tap i bankens provisjon for kundebehandling i en periode på inntil 3 år. Ved mislighold kan EBK gjøre tapsgarantien og eventuelt saksgarantien gjeldende. Banken har ved mislighold tre alternativer: Innbetale det misligholdte beløp til EBK for deretter å innkreve beløpet fra kunden, innbetale det fulle garantibeløpet til EBK eller ta lånet tilbake i egen balanse.

Banken har per utgangen av årsskiftet ikke hatt utbetaling til EBK under nevnte garantier, og har i løpet av året 2016 ikke tatt lån tilbake til egen balanse. Alle lån formidlet til EBK ligger innenfor 60 prosent av forsvarlig verdigrunnlag, med andre ord godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter styret vurdering begrenset.

NOTE 10 - PROVISJON OG GEBYRER

(Beløp i hele 1.000 kr.)

Spesifikasjon av provisjoner og gebyrer:	2017	2016
Garantiprovisjon	471	496
Betalingsformidling	3.802	3.385
Forsikring	1.432	1.043
Andre	1.539	1.305

NOTE 11 - BANKENS SIKRINGSFOND

(Beløp i hele 1.000 kr.)

Lov om sikringsordninger pålegger sparebanker å være medlem av Bankenes sikringsfond.

Med virkning fra 01.01.2013 ble det endringer i banksikringsloven.

Endringen innebærer at det ikke lenger vil være gulf for innbetaling til sikringsfondet.

	2017	2016
Innbetalt til Sikringsfondet	596	515

NOTE 12 - EGENKAPITALDEKNING

Kapitaldekningsprosenten pr. 31.12.17 er 21,17 % av beregningsgrunnlaget på 767,8 millioner kroner, mot 19,87 % av beregningsgrunnlaget på 633,9 millioner pr. 31.12.16.

Bankens Kjernekapitaldekning er på 18,56 % pr. 31.12.2017.

Ansvarlig kapital består av :

Ansvarlig kapital (Beløp i hele 1.000 kr.)	31.12.17	31.12.16
Sparebankens fond	142.165	125.588
Gavefond	200	200
Andre fond	150	150
Tellende ansvarlig lånekapital	20.000	0
Utsatt skattefordel	0	0
Bokf. verdi av ansv. kap. i andre inst.	0	0
Netto ansvarlig kapital	162.515	125.938

Endringer i Sparebankens fond fremkommer slik:

	2017	2016
Sparebankens fond 01.01.	125.588	113.373
Fra andre fond	0	0
Disp. av årets overskudd	16.577	12.215
Sparebankens fond 31.12.	142.165	125.588

Forskjell mellom kjernekapital og balanseført kapital fremkommer slik:

Balanseført kapital:	2017	2016
Sparebankens fond	142.165	125.588
Gavefond	200	200
Andre fond	150	150
Sum balanseført kapital	142.515	125.938
Bokført verdi av ansvarlig kapital i andre institusjoner	0	0
Utsatt skattefordel	0	0
Kjernekapital	142.515	125.938

Egenkapitalen består i sin helhet av kjernekapital.

Beregningsgrunnlaget fordelt på engasjement- og risikotyper:

	2017	2016
Lokale og regionale myndigheter	3.612	401
Institusjoner	254	1.077
Foretak	112.263	105.033
Pant i eiendom	484.767	394.849
Forfalte engasjement	8.647	13.132
Obligasjoner med fortrinnsrett	4.409	5.902
Forordringer på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	5.066	2.684
Egenkapitalposisjoner	17.152	14.510
Øvrige engasjement	76.403	46.628
Sum kredittrisiko	712.573	584.216
Operasjonell risiko	55.234	49.701
Markedsrisiko	0	0
Fradrag i kapitalkravet	0	0
Sum beregningsgrunnlag	767.807	633.917

**NOTE 13
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL**

7. desember 2017 ble det foretatt emisjon av ansvarlig lånekapital i Lofoten Sparebank. Den ansvarlige lånekapitalen består av ett obligasjonslån tatt opp i norske kroner:

ISIN	Størrelse	Rentesats	Forfall
NO0010812035	20.000.000	3 mnd Nibor +2,50 %	7.12.2027

Utsteder har rett til å innfri lånet før forfall, første gang 7. desember 2022.

Deretter på hver rentebetalingdato, 7. mars, 7. juni, 7. september og 7. desember.

Kostnader i forbindelse med utstedelse, årsavgift og renter på lånekapitalen beløper seg i 2017 til kr. 79.167.

**NOTE 14
KONSERN**

(Beløp i hele 1.000 kr.)

I løpet av 2013 ble Storgata 9 AS stiftet. Selskapet er eid med 65 % av Lofoten Sparebank. Byggestart i 2014 og bygget ble ferdigstilt i løpet av 2015.

Med bakgrunn i størrelsen på datterselskapet, er det ikke foretatt konsolidering.

Datterselskap	Eierandel	Stemmeandel	Egenkapital 31.12.16	Resultat 2016
Storgata 9 AS, 8370 Leknes	65 %	65 %	577	17

Mellomværende:	2017	2016
Innskudd fra datterselskap	753	1.217
Utlån til datterselskap	1.558	2.044
Utlån til d.selskap ansv. lånekapital	0	500

Note 15
OVERTATTE EIENDELER
(Beløp i hele 1.000 kr.)

Eiendeler (pantet) som overtas i forbindelse med inndrivelse av engasjementer, og som er ment for videresalg/realisasjon, bokfør-

es som omløpsmidler i balansen. Eiendelene blir vurdert til antatt realisasjonsverdi på overtakelses-tidspunktet. Nedskrivning som følge

av en eventuell verdinedgang eller tap ved salg, blir bokført som tap på utlån, mens gevinst ved salg blir bokført som «inngått på tidligere konstaterte tap».

Antall	Antall	2017	2016
Fast eiendom	1	0	500

Note 16
NØKKELTALL

	31.12.2017	31.12.2016
Resultat etter skatt av forvaltningskapital	1,16 %	1,03 %
Resultat etter skatt av gj.sn. forvaltningskapital	1,27 %	1,13 %
Liquidity Coverage Requirement (LRC)	129 %	116 %

Note 17
KONTANTSTRØMOPPSTILLING
(Beløp i hele 1.000 kr.)

	2017	2016
Tilført fra årets virksomhet	17.826	12.686
Økning/reduksjon (+/-) annen kortsiktig gjeld	1.136	667
Økning/reduksjon (+/-) øvrige fordringer	- 332	- 311
Økning/reduksjon (+/-) utlån (inkl. overt. eiendeler)	- 234.126	- 204.680
Økning/reduksjon (+/-) kortsiktige verdipapirer obligasjoner	- 982	- 7.957
Økning/reduksjon (+/-) kortsiktige verdipapirer aksjer	0	0
Økning/reduksjon (+/-) innskudd fra kunder	137.943	161.334
Økning/reduksjon (+/-) Obligasjonslån	33.000	42.000
Økning/reduksjon (+/-) innskudd fra finansinstitusjoner	45.080	20.117
Økning/reduksjon (+/-) innsk. til finansinstitusjoner	- 12.121	- 12.780
A Netto likvidendring virksomhet	- 12.576	11.076

Investering i varige driftsm.	- 280	- 1.082
Salg varige driftsmidler	0	0
Investering i anleggsaksjer	- 2.326	- 2.486
Salg anleggsaksjer	427	802
Salg andre eiendeler	0	0
Økning andre eiendeler	- 269	- 89
B Netto likvidendring investeringer	- 2.448	- 2.855

C Virkning av endring ansvarlig kapital	20.000	0
--	---------------	----------

A+B+C Sum endring likvider	4.976	- 8.221
+ Likvidbeholdning 01.01.	61.421	53.020
= Likvidbeholdning pr. 31.12.	66.217	61.241

som består av kasse og Norges Bank.

Medlemmer i Den norske Revisorforening

Til generalforsamlingen i
Lofoten Sparebank

UAVHENGIG REVISORS BERETNING FOR 2017

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Lofoten Sparebank's årsregnskap som viser et overskudd på **kr 17.176.673**. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaten og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

(Fortsetter neste side)

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Leknes, 21. februar 2018

Lofotrevisjon AS

Helge Simonsen

Helge Simonsen
Statsautorisert revisor

Aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen har vært rimelig stor også i året som gikk.

STYRET

Medlemmer	Varamedlemmer
Johann R. Pedersen, leder	1. Knut Nikolaisen
Harald Sivertsen, nestleder	2. Kjell Mekiassen
Heidi Johansen	3. Anita Dunvold
Heidi Åland	
Ronny Liland, ansattes repr.	Torje Askheim, ansattes vara

BANKSJEF

Werner Martinsen

REVISJON

Lofotrevisjon AS v/Helge Simonsen

GENERALFORSAMLING

Innskytervalgte	Varamedlemmer
Ørjan Bringslimark, leder	1. Trond Handberg
Gretha Vigdis Hansen	2. Kristin Lindberg
Bjørn Rist	3. Geir Lakselvhaug
Vivian Bruun	
Ann Karin Karlsen	
Ivar Olufsen	
Bente Tetlie	

Kommunevalgte	Varamedlem
Anne Sand, nestleder	Arne Martin Finstad
Søren Fredrik Voie	

Ansattes representant	Varamedlem
Eli Karin Sandnes	Aud Hansen
	Torunn Fjelltun

VALGKOMITE

Medlemmer	Varamedlemmer
Bente Tetlie, leder	1. Ørjan Bringslimark
Gretha Vigdis Hansen	2. Vivian Bruun
Eli Karin Sandnes, ansattes repr.	

ANSATTE

Werner Martinsen	Lillian Olavsén
Torunn Christin Fjelltun	Aud Hansen
Torje Askheim	Jens Klevstad
Ronny Liland	Thomas Elvebakk
Eli Karin Sandnes	Marit Leines

Tlf. 760 55 890
Fax 760 55 899

E-post: epost@lofotensparebank.no
www.lofotensparebank.no

